

ئازادى لەيلا زانا،

فۇناغىپكى نۇيى لە

خەباتى ژنى كورد

نووسەر: دوكتور روئىا تلوعى

ژنانى كورد بە درىزايى مىزۇرى كورد لە هەولۇ و خەباتى نەتەوهىيدا بەشدار بۇون و قارەمانى زۆريان تىيدا ھەلکەوتۇوھ. قارەمانانى ناسراو و نەناسراو.

ژنه قارەمانە نەناسراوھ کانى كورد تەواوى ئەو ژنه كوردانەن كە يان خۆيان پېشىمەرگە بۇون و پېشىمەرگەن و يان دايىك و خۆشك و ژن و كچى خەباتگىران و شەھيدانى كوردن و يان ئەو ژنانەى كە ھەر چەند پېشىمەرگە نىس، بەلام راستەوخۇ ياخاستەوخۇ لە خەباتى كوردا بەشدار بۇون. ژنانى ئەنفال، ژنانى كيمياوى ھەلەبجە، ژنانى شۆرۈشكىر و ئەو ژنانەى والە ھەموو ئاوارەبى و دەربەدھرى و شۆرۈشىكدا سەبر و تاقەتىان بۇوھ و بەشدار بۇون. ژن ھەر چەندە لە ھەموو مىللەتىك و لە ناو كوردىشدا سەتمىلى كراوه بەلام ژنه كورد بە راستى ئەسەرى گەمورەى لە خەباتى مىللەتى خويىدا بۇوھ و ھەيە.

ئىمپۇركە يەكىك لە قارەمانە ژنه ناسراوھ کانى كورد، خاتۇو «لەيلا زانا» ئۆستۈورە راوهەستاوى و خەبات دواى دە سال زىندان ئازاد بۇوھ. خاتۇونى ئاشتى كورد، چ خەلاتى ئاشتى بى بى بى بى نەدرى، نەتەوهى كورد دەزانى كە ئەم ژنه شۆرۈشكىر بۇ ئەو خەلاتە شايىستەتىرىن ژنى جىهانە.

لەوانەيە كەس غەيرى خودى «لەيلا» نەتوانى ئازارى ئەو دە سالە بە گۆشت و پىست و ئىسقانىيەو ھەست بى بکات بەلام ئەسەرى ئەو زىندانى بۇونە و ئەو تاقەتە و ئەو خەبات و ئەو راوهەستاوىيە شىيىكە كە لەمەولا بەردەۋام ئەسەرى لە سەر نەتەوهەمان دەبى. راوهەستاوى «لەيلا» بۇ مىللەتى خۆى چەند پەيامى ھەيە:

۱- له ریگای خهباتماندا دهبن ئاماده بین زۆر شتى له پیناودا دابنیین وەك کوژران، تىرۇز
کران، زيندانى كىشان و ئەشكەنجه بۇون و هتد.

۲- له نەتهوهى كوردا ژن و پیاو جياواز نىن. ئەو ئەرك و خهباتە پیاو دەيکات، ژنيش
دەيکات و ژن زەعيفە نېيە.

۳- راوهستان و بەردەوامى و تىكىنهشكانه كە دەتوانى دوزمنانى كورد سەرشۇر كات. ئەوهى
كە توركە كان به خۆياندا هاتنهوه كە ئەى هاوار، تا ئىستا هيچ ھاوللاتىيەكى توركىا خەلاتى
ئاشتى نۆبىلى وەرنەگرتۇوه و ئىستا خاتونىيکى كورد لەوانەيە ئەو خەلاتە وەرگرىت و ئەويش
لە زيندانە، چ سەرشۇريەكە بۇ توركىا، بە برواي نۇوسەر دەسکەوتىكى گۈنگە بۇ كورد.

۴- بەراي نۇوسەر «**لەيلا زانا**» سەلماندى كە خهباتى نەتهوهىي و خهباتى بەرابەرى و
يەكسانى خوازى ژن و پیاو لە كوردا دوو شتى جياواز نىن و هاوكات و هاوشان.

ئىستا خهباتى كورد و بەتايمەتىش خهباتى ژنانى كورد بە ئازادى «**لەيلا**» وە هاتۋە دۆخىكى
نوى. كورد دەبىن چەندەها «**لەيلا زانا**» ئى تر لە هەر چوار پارچە پەروەرده كات. لەوانەيە
بەدىپاتنى ئەو قىسى «واسىلى نىكتىن» رۇژھەلاتناسى رووسى نزىك بى كە لە كىتىنى
«كورد و كوردستاندا» لە سالە كانى ۱۹۱۰ وتى:

«ژنى كورد ھۆكارى زىندۇو بۇونەوهى دووبارە مىللەتى كورد دەبى لە داھاتوودا».

ئەركى سەرشانى ژنانى تىكۆشەرى كوردە كە ھەول بەدن خهباتىيکى نەتهوهىي - فيمېنىستى بە
دروست كەردىنى رېڭخراوه يەكى بەھىز، بريتى لە ژنانى ھەر چوار پارچەى كوردستان، دەست
پى بکەن و لە رىگا و رەوشتى خهباتى دىمۆ كراتىك لەم چاخى بە جىهانىبۇونەدا كەللىك
وەرگرن و كىشەكانى خۆيان و مىللەتكەيان لە چوار پارچەى كوردستاندا زەق بکەنەوه.
پۇيىستە لە گەل ژنانى ترى جىهاندا پىوهندى بىگىدرى و ئەوان بە كىشەى كورد و ژنانى كورد
ئاشنا بىكىن. لەم خهباتەدا ئەو ھزر و ئەندىشە لە مىشك و بىر و باوهەر نەتهوهەماندا دەبى
مسۇگەر بىت كە ئىمە ژنانى كورد خهباتى نەتهوهىي و يەكسانى خوازى مافمان لە گەل پیاو
لىك جياواز نىن.

بىڭومان خاتوو «**لەيلا زانا**» لە پىكھىيان و بەشدارى لە بەرىپەرەتى ئاوهە رېڭخراوه و
خهباتىيکى سەرە كى دەبىنى و پۇيىستە ئەو ئەرك بە يارمەتى ژنانى تىكۆشەرى كوردى
ھەر چوار پارچە بىگرىتە ئەستۇ.

راوهستاوى و ئازادى «**لەيلا زانا**» دەتوانى پەيامىكى تايىھتى تريشى بۇ كوردى رۇژھەلات بىت
بە تايىھت بۇ ئەو دەستە لە رۇشنبىران كە پىيان وايە باشتەرە بە خۆسانسۇرى و قايىمكارى،

جاریکه دەسەلات نەورووژین. تاکوو ئەو مروقانەی کە ئامادەن بە نەترسی و ئازایەتى خەبات بکەن و لەم رېگادا زۆر شتى لە پىناودا دابنین، زۆر نەبن ھېزى دەسەلات ھەر پتەو دەمىنى و ھەر سەركوتمان دەکات. تاکوو ئىمە خۆمان، خۆمان سانسۇر بکەين و تىنەكۆشىن و ماتلۇ چاوهروان بىن بەلكوو بارودۇخە کە خۆى لە خۆيدا بگۈرۈدى و ھەل و مەرچەكان ئاسايى تىپ بىت، نە كا بىمانگەن، نە كا ئەشكەنچە بدرىيەن، نە كا لە سىدارەمان بەن و ھەن، ھېچ شتىڭ ناگۆرى و ھەر ئەمەي دەمىنەن کە ھەين. ئەوهى كوردى باشۇورى گەياندە ئىمۇرۇ، راوهستاوى و ئامادەبى بۇ ھەموو ئازار و ئەشكەنچە كان بۇو. ئىمە تاکەي بىرسىن؟ تاکەي خۆمان سانسۇر كەين؟

لە كۆتائىدا بەو ھيوايەي کە ھەر ژنه كوردىيەك «لەيلا زانا» يەك بى، ئازادى «لەيلا زانا» ئۆستۈرەي راوهستاوى كورد و ژنى كورد لە ھەموو خەلکى چوار پارچەي كوردىستان پىرۇز بىت.